

ADYUVANT FREYEND YORDAMIDA EKSPERIMENTAL REVMATOID ARTRITDA TALOQNING MORFOLOGIK O'ZGARISHLARI

Mahmudova Guljamol Fazliddinovna
Azimova Dilora Alijanovna

Abu Ali ibn Sino nomidagi Buxoro davlat tibbiyot instituti
<https://doi.org/10.5281/zenodo.13919886>

Tadqiqot dolzarbligi: Immunitet tizimi tananing eng murakkab avtonom tartibga solish tizimlaridan biridir, shuning uchun uning funktsionalligini buzish autoimmun va yuqumli tabiatning jiddiy asoratlariga olib keladi. "Shu munosabat bilan, so'nggi yillarda immunitet tizimida gomeostazni saqlab qolish masalalari ayniqsa dolzarb bo'lib qoldi."

Taloq aylanma patogenlardan himoya qilishda markaziy rol o'ynaydi. Taloqning yo'qligi viruslar, bakteriyalar va zamburug'lar tomonidan infeksiyalarning tarqalishi bilan halokatli oqibatlariga olib keladi. Taloq tuzilishidagi o'zgarishlar viruslar, bakteriyalar va parazitlar keltirib chiqaradigan ko'plab tizimli infeksiyalarda keng tarqalgan. Taloqning adyuvant yordamida turli genetik omillari ta'siriga yuqori sezuvchanligi va organizmda birinchilardan bo'lib sitoarxitektonika va morfologik tuzilishdagi adaptiv o'zgarishlar bilan javob berish qobiliyati eksperimental ravishda isbotlangan.

Tadqiqotning maqsadi. Eksperimental revmatoid artrit va postpatogenetik davolashda oq kalamush talog'ining morfologik, morfometrik va immunogistokimyoviy ko'rsatkichlarini o'rganish.

Material va metodlar: Revmatoid artritni modellashtirish uchun Buxoro davlat tibbiyot instituti vivariumining statsionar sharoitida 18 oydan 24 oygacha bo'lgan 100 ta oq randomizatsiyalangan kalamushlarda to'liq Freund yordamchisi qo'llanildi. Tadqiqotning predmeti sifatida tajriba ostidagi oq kalamushlar talog'i va uning yuqori, o'rta va pastki qismlaridan olingan gistologik materiallar xizmat qilgan. Tadqiqotda tajribaviy, gistologik, morfologik, morfometrik, shuningdek, immunogistokimyoviy usullardan foydalanilgan.

Natijalar: Oq kalamushlar talog'ida revmatoid artritdan keyin va adyuvant Freyend ta'sirida, postnatal ontogenezdagi yoshga bog'liq yuzaga keladigan morfologik va morfometrik o'zgarishlar asoslab berilgan. Revmatoid artrit kasalligida va Freyend adyuvanti ta'sirida oq kalamushlar talog'ining postnatal ontogenezdagi struktur o'zgarishlarini o'rganish, eng xavfli yosh davrlarini aniqlash imkoniyati asoslangan. Tadqiqotda olingan ma'lumotlar, revmatoid artrit ta'sirida yuzaga keladigan immunopatologik jarayonlarning rivojlanishini erta bosqichlarda aniqlash, oldini olish va samarali davolash usullarini ishlab chiqishda ahamiyatga ega ekanligi asoslangan. Tadqiqotning amaliy ahamiyati revmatoid artrit kasalligida taloq limfoid tuzilmalaridagi yoshga bog'liq yuzaga keladigan o'zgarishlarning oldini olish choralari tartibini ishlab chiqish, kasallik vaqtida va asoratlari kuzatilganda, samarali davo usullari sifatini oshirish, revmatoid artrit ta'sirida kuzatiladigan immunopatologik holatlarni erta tashxislash, adyuvant Freyendni qo'llash samaradorligini baholash, shuningdek, tadqiqot natijalaridan amaliy tibbiyotda, anatomiya, gistologiya, patologik anatomiya, patologik fiziologiya fanlari bo'yicha ma'ruza va amaliy mashg'ulotlarda foydalanish mumkinligi bilan izohlanadi.

References:

1. Г Махмудова// ВЛИЯНИЕ РАЗЛИЧНЫХ ФАКТОРОВ НА ЛИМФОИДНЫЕ СТРУКТУРЫ СЕЛЕЗЕНКИ// Центральноазиатский журнал образования и инноваций.- Vol-3. Issue-1. С.-122-130.-2024
2. G Makhmudova, A Nurboboyev//INFLUENCE OF VARIOUS FACTORS ON THE LYMPHOID STRUCTURES OF THE SPLEEN//Центральноазиатский журнал образования и инноваций.- Vol-3. Issue-1. P.-131-138.-2024
3. М Турдиев, Г Махмудова// ТУРЛИ ОМИЛЛАРНИНГ ТАЛОҚ ЛИМФОИД ТУЗИЛМАЛАРИГА ТАЪСИРИ//Центральноазиатский журнал образования и инноваций.- Vol-3. Issue-1. В.-139-147.-2024

